	Комунальний заклад **«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»** **Дніпропетровської обласної ради** **СИЛАБУС**
Освітній компонент	**Основи інфекційних хвороб та їх профілактика**
Освітньо-професійна програма	Фармація
Рівень вищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	І 8 Фармація
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Заочна (денна)
Рік навчання / семестр	ПЗСО (11 класів): третій рік, семестр: VI
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів – 3 Усього годин – 90 Лекції – 4 Практичні заняття – 8 Самостійна робота – 78
Викладач	Науменко Світлана Володимирівна
E-mail	s.naumenko@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	Упродовж усієї своєї історії людство безперервно стикається з інфекційними захворюваннями. Ефективність протидії цим загрозам визначається комплексом соціально-економічних і наукових чинників. Освітній компонент **«Основи інфекційних хвороб та їх профілактика»** є важливою складовою професійної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю Фармація та спрямований на вивчення, формування та засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для забезпечення безпеки як самого пацієнта, так і фармацевтичного працівника. Опанування курсу сприяє розвитку професійних компетентностей, практичних навичок майбутнього фахівця у сфері охорони здоров'я..
Мета та завдання курсу	**Метою вивчення освітнього компонента «Основи інфекційних хвороб та їх профілактика»** формування у майбутніх фахівців-фармацевтів систематизованих знань про етіологію, патогенез, клінічні прояви, принципи діагностики, лікування та специфічної і неспецифічної профілактики найважливіших інфекційних та паразитарних захворювань. **Основні завдання освітнього компонента:**

	сформувати розуміння ролі фармацевтичного працівника у профілактиці інфекційних захворювань, імунопрофілактиці (вакцинації) та розповсюдженні правдивої медичної інформації; засвоїти принципи епідеміологічного процесу та основні протиепідемічні заходи в осередку інфекційної хвороби. Обов'язковим завданням постає формування компетентностей заявлених у Стандарті фахової передвищої освіти зі спеціальності 226 Фармація галузі знань 22 Охорона здоров'я: **ЗК3.**Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. **ЗК8.**Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. **СК1.**Здатність використовувати нормативно-правові акти України та дотримуватися положень належних фармацевтичних практик щодо здійснення професійної діяльності. **СК2.** Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з вимогами санітарно-гігієнічних норм, охорони праці та безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки. **СК4.**Здатність проводити інформаційно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширення захворювань, популяризації здорового способу життя та покращення його якості.
Програмні результати навчання	**РН5**. Використовувати нормативно-правові акти в процесі професійної діяльності, положення належних фармацевтичних практик, всі наявні стандартні процедури з метою завчасного забезпечення якості виробленої продукції, наданої послуги, виконаної роботи тощо. **РН6**. Здійснювати професійну діяльність з урахуванням її значущості для здоров'я людини та напрямків розвитку фармації. **РН7.**Дотримуватися вимог санітарно-гігієнічного режиму, охорони праці та безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки у професійній діяльності. **РН9.** Пропагувати здоровий спосіб життя з метою збереження та відновлення фізіологічних і психологічних функцій, оптимальної працездатності та соціальної активності, поширювати інформацію щодо профілактики захворювань, небезпеки безвідповідального самолікування.
Зміст курсу	
ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ 6 семестр	

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб.
1	**Загальна частина** Поняття про інфекцію та інфекційну хворобу. Основи профілактики інфекційних хвороб. Вчення про епідемічний процес	1	
	Класифікації інфекційних хвороб. Поняття про дезінфекцію, дератизацію, дезінсекцію.		4
	Методи діагностики інфекційних хвороб. Принципи лікування хворих. Організація і проведення імунопрофілактики		6
	Охорона праці в галузі.Засоби індивідуального захисту.		4
2	**Розділ 1:Захворювання переважно з фекально-оральним механізмом передавання.** Черевний тиф.Паратифи А та В.Сальмонельоз	1	
	Холера.Ботулізм.		3
	Харчові токсикоінфекції		2
	Псевдотуберкульоз		3
	Кишковий єрсиніоз		2
	Ешерихіоз		2
	Шигельоз		2
	Вірусні гепатити А,В. Поліомієліт		3
	Вірусні гепатити С, Д, Е		3
2	**Розділ 2. Захворювання з переважно повітряно-крапельним механізмом передавання.** Грип. Дифтерія. Менінгококова інфекція	2	
	Парагрип. Респіраторно-синцитіально хвороба. Риновірусна хвороба. Аденовірусна інфекція		4
	Вітряна віспа. Герпесвірусні інфекції		3
	Віспа мавп		2
	Інфекційний мононуклеоз		3
	COVID-19		2
	Ангіни.		2
	Краснуха		2
	Розділ 3. Захворювання з переважно трансмісивним механізмом передавання Висипний тиф. Хвороба Брілла. Малярія		3
	Кліщовий енцефаліт		2
	Хвороба Лайма		2
	Розділ 4. Захворювання з переважно рановим та інокулярним механізмом передавання Правець.Сказ		3
	ВІЛ-інфекція/СНІД		4
	Лептоспіроз		3
	Розділ 5. Захворювання з переважно множинним механізмом передавання. Чума.Сибірка		4
	Туляремія		3
	Бруцельоз		2
	Разом	**4**	**78**
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ			

№ з/п	Тема	Години
01	Холера. Ботулізм. Вірусні гепатити	4
02	Грип. Менінгококова інфекція. Дифтерія	4
	Разом:	8

Пререквізити	латинська мова, анатомія з основами фізіології людини, основи мікробіології та гігієни
Кореквізити	фармакологія та медична рецептура, технологія ліків, фармацевтична хімія
Постреквізити	фармацевтична опіка, виробнича та переддипломна практики
Методи навчання	пояснювально-ілюстративні, проблемно-пошукові, практично-лабораторні та інтерактивні методи навчання. Теоретична підготовка передбачає проблемні лекції, пояснення, бесіди, роботу з навчальною та науковою літературою, схемами, таблицями, атласами, мікрофотографіями. Застосовуються професійно орієнтовані ситуаційні завдання. Самостійна робота передбачає опрацювання інформаційних джерел, роботу з цифровими ресурсами, виконання тестових, пошукових і професійно орієнтованих завдань, підготовку схем, таблиць та навчальних повідомлень.
Методи контролю	усне та письмове опитування; тестовий контроль; виконання та захист практичних навичок; розв'язання ситуаційних та практико-орієнтованих завдань; контроль виконання самостійної роботи; самооцінювання та взаємооцінювання
Види контролю	Тематичний, підсумковий контроль

Перелік практичних навичок та умінь

1.Володіти технікою гігієнічного та хірургічного миття рук, використання антисептиків згідно з чинними санітарними нормами.
2.Застосувати засоби індивідуального захисту (ЗІЗ): Правильно надягати, носити та безпечно знімати одноразові рукавички, маски, респіратори, захисні окуляри чи щитки.
3.Готувати дезінфекційні розчини робочої концентрації з деззасобів, обробляти поверхні обладнання та торгового залу аптеки.
4.Сортувати, маркувати та тимчасово зберігати відходи аптечного закладу (класифікація відходів) відповідно до епідемічних вимог.
5.Збирати фармакологічний та епідеміологічний анамнез в межах компетенції: вміти коректно опитати відвідувача аптеки щодо симптомів (підвищена температура, висип, розлади шлунково-кишкового тракту тощо), контакту з інфекційними хворими чи поїздки в епідемічно небезпечні регіони.
6.Ідентифікувати стани, що вимагають негайного скерування пацієнта до лікаря або виклику швидкої допомоги (наприклад, ознаки менінгеального синдрому, тяжкого зневоднення, висипу, що не зникає при натисканні, лихоманки неясної етіології тощо).

7. Надавати консультації при респіраторних інфекціях (ГРВІ, грип, COVID-19): допомагати у виборі симптоматичних безрецептурних засобів, роз'яснювати недоцільності безконтрольного прийому антибіотиків при вірусних інфекціях.
8.Перевіряти температурний режим зберігання вакцин, імунобіологічних препаратів, сироваток та анатоксинів у холодильному обладнанні аптеки.
9.Навчати населення правилам особистої гігієни, безпечного харчування та питного режиму з метою запобігання кишковим інфекціям та гепатитам.
10.Проводити профілактику ІПСШ (інфекцій, що передаються статевим шляхом): консультувати щодо засобів бар'єрної контрацепції та екстреної профілактики в асортименті аптеки.
11.Надавати роз'яснення населенню під час сезонних спалахів інфекційних захворювань (грип, гострі кишкові інфекції тощо).

Перелік питань до підсумкового контролю

1.Основні питання загальної патології інфекційних хвороб. Сучасне вчення про інфекційні хвороби. Поширення інфекційних хвороб.
2.Значення чинника патогенності мікроорганізмів, імунітету та вікової реактивності організму в інфекційному процесі. Значення чинників навколишнього середовища, попередніх і супутніх захворювань, професійних чинників, провідних симптомокомплексів у виникненні та клінічному перебігу інфекційних хвороб.
3.Клінічні форми інфекційної хвороби. Гострий, підгострий, затяжний і хронічний перебіг інфекційних хвороб. Загострення, рецидиви, ускладнення. Носійство. Змішані інфекції.
4.Лабораторні та інструментальні методи діагностики інфекційних хвороб: специфічні і неспецифічні. Специфічні: бактеріоскопічний, бактеріологічний, серологічний, шкірно-алергічний, біологічний. Методи експрес-діагностики.
5.Імунітет. Сучасний погляд на значення імунітету в запобіганні інфекційним хворобам. Поняття про анафілаксію та алергію. Використання реакції імунітету для діагностики інфекційних хвороб.
7.Основні лікарські засоби специфічної дії, характеристика кожної групи.
8.Патогенетичне лікування, основні групи лікарських засобів, показання до їх призначення.
9. Особливості догляду за інфекційним хворим.
10.Лікувальне харчування. Режим харчування інфекційних хворих. Значення харчування згідно з дієтою в лікуванні інфекційних хворих.
11.Загальні принципи профілактики інфекційних хвороб. Заходи щодо джерела інфекції, знешкодження шляхів передачі інфекції, вплив на сприйнятливий колектив.
12.Протиепідемічні заходи в осередку.
13.Вакцинопрофілактика і серопрофілактика. Живі, ослаблені та вбиті вакцини. Хімічні вакцини. Комбіновані вакцини. Анатоксини. Сироватки, імуноглобуліни.
14.Принцип організації проведення щеплень. Планові щеплення та щеплення за епідемічними показаннями. Вакцинація та ревакцинація. Протипоказання до щеплень. Правила зберігання вакцин і сироваток.
15.Основи охорони праці та охорона праці в галузі.
16.Дотримання правил під час роботи з інфікованим матеріалом.
17.Черевний тиф. Паратиф А і В. Етіологія черевного тифу. Епідеміологія. Клінічна картина. Основні клінічні прояви початкового періоду хвороби. Типи температурної кривої. Симптоматика з боку окремих органів і систем. Рецидиви і загострення черевного тифу. Режим, дієта. Особливості догляду за хворими. Принципи лікування. Профілактика.
18.Паратиф А і В. Клініко-епідеміологічні відмінності від черевного тифу. Особливості клінічного перебігу паратифу А і В. Лікування. Догляд за хворими. Профілактика паратифу.
19.Шигельоз. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Клінічна класифікація. Клінічні прояви згідно з класифікацією. Диференціальна діагностика. Ускладнення. Лікування. Режим. Дієта. Специфічне лікування. Профілактика.
20.Харчові токсикоінфекції (ХТІ). Загальна характеристика інфекцій. Етіологія, основні збудники хвороб. Епідеміологія. Спорадичні захворювання і групові спалахи. Основні

положення патогенезу. Клінічні ознаки ХТІ. Патогенетичне лікування. Використання адсорбентів. Значення догляду. Дієта. Виписування реконвалесцентів. Профілактика.
21.Ботулізм. Етіологія. Стійкість збудника у навколишньому середовищі. Епідеміологія. Ранні клінічні ознаки захворювання. Особливості клінічного перебігу. Симптоми ураження центральної нервової системи та органів травлення. Принципи лікування. Специфічна терапія. Симптоматичне лікування. Профілактика: роль санітарного нагляду і санітарної освіти. Складання плану бесіди з профілактики ботулізму.
22.Сальмонельоз. Етіологія. Епідеміологія. Основні положення патогенезу. Клінічні ознаки. Значення клінічних та епідеміологічних даних. Диференціальна діагностика. Принципи патогенетичного лікування. Профілактика.
23.Холера. Етіологія. Епідеміологія. Сприйнятливість населення. Патогенез. Клінічний перебіг різних форм холери. Диференціальна діагностика. Лікування. Використання сольових розчинів, принципи регідратації. Використання антибіотиків. Догляд за хворими. Профілактика.
24.Вірусний гепатит. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез, клінічна картина згідно з прийнятою класифікацією. Діагностика. Ускладнення. Лікування. Лікувальне харчування. Значення режиму в лікуванні хворих на вірусний гепатит. Профілактика.
25.Грип. Етіологія. Епідеміологія. Сучасна епідеміологічна картина поширення грипу в світі. Епідемії та пандемії грипу. Клінічна картина, ускладнення. Диференціальна діагностика. Особливості догляду за хворими. Ізоляція хворого в домашніх умовах. Показання до госпіталізації хворого. Лікування. Основні противірусні лікарські засоби. Дезінфекція. Профілактика. Застосування біологічних імунних засобів.
26.ГРВІ. Поняття про гострі респіраторні вірусні інфекції. Аденовірусна інфекція. Парагрип. Етіологія. Патогенез, клінічні особливості. Лікування. Профілактика.
27.Менінгококова хвороба. Етіологія. Епідеміологія. Роль носіїв менінгокока в поширенні хвороби. Симптоматика і перебіг різних форм менінгококової хвороби. Ускладнення. Прогноз. Діагностика. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика.
28.Дифтерія. Етіологія. Епідеміологія. Сучасний стан захворюваності на дифтерію в Україні. Клінічні прояви різних форм дифтерії згідно з Міжнародною класифікацією хвороб. Показання до госпіталізації. Диференціальна діагностика. Ускладнення. Догляд.. Лікування.
29.Інфекційний мононуклеоз. Етіологія. Епідеміологія. Клінічна картина.Ускладнення. Лікування. Догляд. Профілактика.
30.Ангіна. Етіологія. Епідеміологія. Клінічна картина. Характеристика ангін за характером змін мигдаликів: катаральна, фолікулярна, лакунарна, некротично-виразкова ангіна Симановського—Плаута—Венсана. Діагностика ангіни, методи обстеження хворих. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика.
31.Загальна характеристика трансмісивних інфекцій. Особливості епідеміології. Характерні джерела інфекції, переносники, патогенез. Особливості клінічних проявів. Загальні принципи лікування. Профілактика.
32.Висипний тиф. Хвороба Брілла. Етіологія. Епідеміологія. Клінічна картина. Особливості перебігу на сучасному етапі. Ускладнення. Діагностика. Догляд. Профілактика. Лікувально-профілактичні заходи в осередку.
33.Малярія. Етіологія. Епідеміологія. Сучасний стан захворюваності на малярію в світі і в Україні. Циклічність розвитку малярійного плазмодію та зв’язок циклів із клінічним перебігом хвороби. Клінічна картина. Ускладнення. Диференціальна діагностика. Лікування. Догляд. Профілактика.
34.ВІЛ-інфекція. Етіологія. Епідеміологія. Сучасна епідеміологічна ситуація в світі. Механізм зараження. Клінічна картина. Діагностика. Лікування. Профілактика.
35.Сказ. Етіологія. Епідеміологія. Клінічна картина. Заходи щодо запобігання зараженню персоналу. Лікування. Догляд. Профілактика. Тактика щодо покусаного. Антирабічні щеплення. Ветеринарні заходи. Ознаки хвороби у тварин.
36.Правець. Етіологія. Чинники, що сприяють захворюванню. Класифікація. Клінічна картина. Ускладнення. Лікування. Серотерапія. Специфічна і неспецифічна профілактика. Планова і термінова профілактика. Значення первинного оброблення ран. Санітарно-освітня

робота.
37.Лептоспіроз. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Клінічна картина. Діагностика. Лікування. Профілактика.
38.Чума. Етіологія. Епідеміологія. Природні вогнища інфекції. Клінічна картина. Ускладнення. Лікування. Профілактика. Заходи в осередку.
39.Туляремія. Етіологія. Резервуари інфекції в природі та шляхи зараження людини. Клінічна картина. Загальна профілактика. Щеплення проти туляремії. Заходи в осередку.
40.Сибірка. Етіологія. Епідеміологія. Поняття про бактеріологічну зброю. Клінічна картина. Характерні особливості сибіркового карбункулу. Діагностика. Лікування. Догляд. Профілактика.
41.Бруцельоз. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Клінічна картина. Особливості перебігу. Характер температурної кривої. Діагностика. Лікування. Догляд за хворими. Профілактика.

Політика курсу

Дотримання принципів академічної доброчесності

Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час проведення усного, письмового контролю, тестування, користування зовнішніми джерелами заборонено. Використання цифрових ресурсів та інструментів ШІ допускається як допоміжний засіб навчання за умови критичного оцінювання інформації, самостійності виконання завдань та дотримання академічної доброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології

Під час занять здобувачі освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.

Відвідування занять

Студенти повинні відвідувати всі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Політика дедлайну

Студенти зобов’язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання всіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять

Пропущені заняття та невиконані обов'язкові види робіт опрацьовуються відповідно до встановленого у Коледжі порядку.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Основи інфекційних хвороб та їх профілактика» за ОПП «Фармація» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено тематичне та підсумкове оцінювання. Оцінюються повнота і усвідомленість теоретичних знань, правильність виконання практичних навичок, тестування, рішення ситуативних задач, якість виконання практичних робіт. Практичні результати оцінюються за принципом "знає - розпізнає - виконує - аналізує". Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених занять та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Оцінювання здійснюється за національною 4-бальною шкалою:

Оцінка «5» («відмінно») виставляється здобувачу, який демонструє глибокі, системні та повні знання з усього програмного матеріалу дисципліни. Вільно володіє базовою термінологією, безпомилково пояснює етіологію, патогенез, клінічні прояви та принципи профілактики основних інфекційних і паразитарних захворювань. Чітко розуміє роль

фармацевта у протиепідемічних заходах, знає номенклатуру, особливості дії та правила зберігання протиінфекційних і імунобіологічних лікарських засобів (зокрема дотримання «холодового ланцюга»). Вміє логічно мислити, самостійно аналізувати клінічні чи епідемічні ситуації, обґрунтовувати алгоритм дій фармацевтичного працівника в осередку інфекції або при консультуванні пацієнта. Відповідь викладена чітко, грамотно, без фактичних помилок.

Оцінка «4» («добре») виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал, успішно виконує передбачені завдання. Добре орієнтується в питаннях інфектології та епідеміології, але під час відповіді та розв'язання завдань може припуститися незначних неточностей чи дрібних помилок, які самостійно виправляє за наведення додаткових запитань викладача. Розуміє особливості фармацевтичного супроводу та профілактики інфекцій, проте недостатньо повно розкриває окремі деталі міждисциплінарних зв'язків (наприклад, між фармакологією та клінікою захворювання). Володіє навичками аналізу ситуаційних завдань, але структура обґрунтування висновків може містити незначні прогалини.

Оцінка «3» («задовільно») виставляється студенту, який володіє основним матеріалом, але на рівні, достатньому для подальшого навчання чи практичної діяльності з певними обмеженнями. Відповіді фрагментарні, поверхневі. Здобувач знає загальні поняття про інфекційний та епідемічний процеси, проте плутає окремі нозологічні форми, шляхи передачі чи специфіку профілактики окремих груп захворювань. Слабо орієнтується в особливостях відпуску або режимах зберігання специфічних лікарських засобів (іммунобіологічних препаратів, антибіотиків), допускає неточності під час опису протиепідемічних заходів в аптечній мережі. Виконує практичні чи тестові завдання з допомогою викладача або допускає суттєві помилки при розв’язанні ситуаційних завдань, проте здатний виправити їх після наведення орієнтовних підказок.

Оцінка «2» («незадовільно») виставляється студенту, який виявив повне або значне незнання програмного матеріалу. Не володіє базовими поняттями дисципліни, не знає етіології, клініки та профілактики найважливіших інфекційних хвороб. Не розуміє ролі фармацевта у профілактиці інфекцій, не орієнтується у заходах біобезпеки та інфекційного контролю, порушення яких несе пряму загрозу здоров'ю персоналу чи пацієнтів. Не може розв'язати типові ситуаційні завдання, дає помилкові відповіді на тестовий контроль базового рівня, не здатний аргументувати свої дії.

Критерії оцінювання тестів

% правильних відповідей	Оцінка
90-100%	5
89-74%	4
73-60%	3
<60%	2

Інформаційні ресурси

1.Козько В.М., Соломенник Г.О., Юрко К.В. Інфекційні хвороби: підручник/ за ред. Козька В.М.Київ: ВСВ "Медицина", 2019. 312 с.

2.Козько В.М., Соломенник 2.Г.О., Юрко К.В. Клінічне медсестринство в інфекційних хворобах: навч. посіб. Київ: ВСВ "Медицина", 2018. 256 с.

3.Голубовська О.А. Інфекційні хвороби, - Київ ВСВ : «Медицина», 2022.

4.Юрко К.В., Козько В.В. Внутрішньолікарняні інфекції та інфекційний контроль: навч.посіб. Київ: ВСВ «Медицина», 2020.296 с.

5.Сайт наказів Міністерства охорони здоровя України: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/o31y2025

Розглянуто та схвалено на засіданні випускової циклової комісії фармацевтичних дисциплін і лабораторної діагностики
Протокол № 1 від « 03 » вересня 2026 р.
Голова ЦК _____ / Марина КОТЕЛЬНІКОВА /
(підпис) (прізвище, ім'я)